

חוק לתקון פקודת מס הכנסה, תש"ט – 1949 *

1. פירושים.

בחוק זה תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה, 1947,¹ ש提קרא להלן "הפקודה", וחוק זה ייקרא עם הפקודה אחד, אלא אם נובעת כוונה אחרת מגוףו של עניין.

2. תיקון סעיף 8.

(א) סעיף 8 לפקודה יתוון כך:

(1) בפסקה (ג) –

(א) במקומות המלים "הכנסתה של אגדה שיתופית במידה שחווגה מעיסוק עם חברי:" יבוא המלים "הכנסתה של אגדה שיתופית שאינה עשויה עסקים אלא עם חבריה:";

(ב) בתנאי המגביל במקומות המלים "בתנאי שהנציב העליון רשאי לפטור" יבוא המלים "בתנאי שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת רשיי לפטור".

(2) בפסקה (ז) אחרי המלים "אותו מוסד" יוספו מילים אלה: "או מדיוויז" דנדה או מרבית שנתΚבלה מחברת המנהלת מטהר, מלאכה או עסק, והנמצאת בשליטתו של אותו מוסד".

(3) לאחר פסקה (ז) תיווסף פסקה זו:

"(ח) הכנסתו של עיוור החyi על יגיע כפוי".

(4) בסופה של פסקה (ט) יוספו מילים אלה: "ופנסיות המשתלמות על ידי אוצר המדינה לאדם כמו שהיא תלוי בפרטנו בחיל שמת עקב פעולות מלוחמה".

(5) במקומות פסקה (ז) תבוא פסקה זו:

"(ז) כל סכום קרן שנתΚובל בדרך הענקת פרישה או מות או פיצויים כוללם על מות או על חבלות; אולם אם יידאה לנציב, שסכום הענקת פרישה מעובדה עולה על הסכום המקובל במקרים דומים – יהיה פטור ממס רק אותו חלק מסכום ההענקה שיקבע הנציב בהתחשב עם תקופת השירות, גובה השכר, תנאי העבודה, ונכיבות הפרישה.

* הצעת החוק ורבי הכביר נתפרסמו בהצעות חוק 41 טיום כ"ט בסיוון תש"ט (26.6.40).
עמ' 147.

¹ ע"ר מס' 1568 20.8.47, חום 1, עט' 77.

שומם דבר האמור בפסקה זו לא יתפרש כמנוגע כל אדם הרואה את עצמו מוקופ על ידי החלטת הנציב מלערער עלייה בהתאם לאמור בסעיף 60".

(ב) הוראות פסקה (1) לסעיף-משנה (א) לעיל תקפן יהיה לשנת השומה 1950/51 וממנה ואילך.

3. ביטול זמני של סעיף 11 (1) (ו).

בחישוב ההכנסה החיבתית במס בשנת השומה 50/1949 לא יותר ניכוי מס רווחי חברות כאמור בסעיף 11 (1) (ו) לפકודה.

4. תיקון סעיף 11.

בסעיף 11 (1) לפకודה לאחר פסקה (ו) תבווא פסקה זו :

"(ו') לגבי כל הוצאה הונן שהוצאה לאחר כ' באדר ב' תש"ח (31 במרץ 1948) על ידי בעל תעשייה לחיקרות מדעיות לשם פיתוחה או קידומה של תעשייתו — סך השווה לד% 15 מאותה הוצאה, כל שנה, במשך תקופה של 6 שנים, וסך השווה לד% 10 מאותה הוצאה בשנה השביעית; אך לא יותר ניכוי לפי פסקה זו לגבי הוצאה שהושקעה בגין שփחתתו ניתנת לניכוי לפי פסקה (ט)".

5. תיקון סעיף 13.

סעיף משנה (2) של סעיף 13 לפוקודה יתוקן כך :

(א) במקומות המלים "שש השנים הבאות — בו אחר זו" יבוא המלים "ארבעה השנים הבאות — בו אחר זו; ואם סכום אותו הפסד היה כזה, שי אפשר לעמת את כולם במשך תקופה ארבע השנים כאמור, יותר עימות יתרת הסכום של אותו הפסד במשך שלוש שנים נוספת — בו אחר זו — אולם רק לעומת הכנסתו מאותו סוג מקור שבו נוצר הפסד".

(ב) הסימן (א) בראש התנאי המגביל (א) — יימחק;

(ג) התנאי המגביל (ב) — יימחק.

6. החלפת סעיף 14.

במקומ סעיף 14 לפוקודה יבווא סעיף זה :

"14. ניכוי במקרה של תושב ישראל.

בבירור הכנסתו החיבתית במס של יחיד שהיא יושב בישראל במשך השנה שקדמה לשנת השומה יותר ניכוי של מאותים וחמשים לירות; אולם אם הוכח לפקיד השומה, כי מלאו לו אותו יחיד 65 שנה לפני ה'יא באפריל של שנת השומה וכי הכנסתו הכלולת, לפני הניכויים על פי סעיף זה והסעיפים 15 ו-16 לפוקודה, אינה עולה על 600 לירות, יותר ניכוי נוסף בסכום של 150 לירות; היתה הכנסתו הכלולת האמורה של יחיד

כחול עולה על 600 לירות ולא עולה על 700 לירות — חמס שהוא חייב לשולם לא יעלה על סכום המctrף מסכום חמס שהיה חייב בו אילו היה הכנסתו 600 לירות וממחצית סכום הכנסתו העולה על 600 לירות".

. 7. חיקון סעיף 15.

סעיף 15 לפקודה יתוקן כך:

(א) בסעיף משנה (1) במקום התנאי המגביל תבוא פסקה זו:
„**אולם** —

(א) במקרה של יחיד המוכיח לפקיד השומה כי הכנסתו החייבת במס כולם הכנסה של אשתו מכל מלאכה, ממצוע, משלח יד או עבדות, יותר ניכוי נוסף בסכום הכנסה זו של אשתו, אולם לא יותר מאשר 250 לירות;

(ב) במקרה של יחיד המוכיח לפקיד השומה כי הכנסתו החייבת במס כולם הכנסה מעסיק, שאשתו עבדה בו לפחות 6 חדשים בשנה שקדמה לשנת השומה, יותר ניכוי נוסף של 100 לירות; ניכוי זה יותר רק לגבי יחיד שכל הכנסתו — לפני הניכויים על פי סעיף זה והסעיפים 14 ו-16, — אינה עולה על 1500 לירות".

(ב) בסעיף משנה (2) —

(1) בפסקה הראשונה במקום המלים „יותר ניכוי של שבועים וחמש לירות לכל ילד“ יבואו המלים „יותר ניכוי של 75 לירות بعد הילד הראשון, — 100 לירות بعد הילד השני, — 125 לירות بعد הילד השלישי, — 150 לירות بعد כל ילד נוספת“:

(א) במקרה של יחיד שאינו זכאי לניכוי לפי סעיף משנה (1) או הוכאי לניכוי לפי פסקה (א) לסעיף משנה (1) — יותר ניכוי של 150 לירות לכל ילד;

(ב) במקרה של יחיד הוכאי לניכוי לפי פסקה (ב) לסעיף משנה (1) — יותר ניכוי של 100 לירות بعد הילד הראשון, — 125 לירות بعد הילד השני, — 150 לירות بعد כל ילד נוספת".

(2) בתנאי המגביל במקום המלים: „שבועים וחמש לירות“ יבואו המלים „מאה וחמשים לירות“.

(ג) במקומות סעיף משנה (3) יבוא סעיף משנה זה:

(3) — בבירור הכנסתו החייבת במס של יחיד המוכיח לפקיד השומה, כי במשך תקופה כל שהיא של השנה שקדמה לשנת השומה היו לו הוצאות לקומו של בן משפחה נטול-יכולת לקיים את עצמו — יותר ניכוי בסכום הוצאות זו, אולם סכום הניכויים לפי סעיף משנה זה לא עלתה על 100 לירות לגבי בני-משפחה אחד, ועל 150 לירות לגבי שני בני-משפחה או יותר.

לצרכי סעיף משנה זה "בן משפחה" פירושו אב, אם, סבו, סבה של אותו יחיד או של בן זוגו".

(ד) במקומות סעיף משנה (5) יבוא סעיף משנה זה :

"(5) — בברור הנסיבות החייבת במס של אדם שnitל 50% או יותר מכוון עבודתו כחוצה מפציע מלחמה — יותר ניכוי נוספים של 300 לירות".

.8. תיקון סעיף 16.

סעיף 16 לפקודה תיקון כ ר' :

(א) בסעיף משנה (1) במקומות פסקה (א) תבואה פסקה זו :

"(א) ביטה את חייו או את חייו אשתו בחברת ביתו, או ביטה בפני עצמו את עצמו או מבני משפחתו שבудם הוא זכאי לניכוי על פי סעיף 15 (1) או 15 (2), או גם זה וגם זה, או" ;

(ב) בסעיף משנה (1) בפסקה (ג) חבוा המלה "דת" לאחר המלה "תורה" ;

(ג) בסעיף משנה (2) במקומות המילים "חמשה אחווים" יבואו המילים "שבוע וחצי אחווים".

.9. תיקון סעיף 16א.

בסוף סעיף 16א לפקודה תיוסך פסקה זו :

"אולם אם ההכנסה החייבת במס לפני הניכויים על-פי הסעיפים 14, 15 ו-16 עולה על 2100 לירות, יקרה סעיף זה-cailo במקומות הביתיים 1200, 900 לירות" בכל מקום שבו הוא מצוי בסעיף זה יהיה כחוב הביתיי "900 לירות".

.10. תיקון סעיף 16ב.

בסעיף 16ב לפקודה תבואה המלה "דת" לאחר המלה "תורה".

.11. תיקון סעיף 19.

בסעיף 19 לפקודה, במקומות סעיף משנה (ב) והתנאי המגביל יבואו סעיפים משנה אלה :

"(ב) (1) חברה העוסקת בעסקי ביטוח חיים בלבד או בתוספת על עסקי ביטוח כללים, רואים את רוחויה מעסקי ביטוח חיים כשוויים :

(א) לסכום ההכנסה מההשקעות פרטיות הוצאות ההנהלה (ובכלל

זה — דמיعمالות שלוומו פחות דמיعمالות שנתקבלו), או

(ב) לסכום הרוחים שהושבו על פי ההוראות הכלולות בסעיף

משנה (א), בשינויים המחויבים על פי העניין, ומתוך קביעה

רורבות לפי חישוב אקטוארי, הכל לפי הסכם הגدول יותר.

הווצאתה של חברת ביטוח כאמור ברכישת חוות לביטוח חיים, ובכלל זה תשלום ליטוכן, ייחשבו כהוצאות בשנה שבה הוצאו על ידי החברה, או הועברו לזכותו של הטוכן, בין אם החברה זקפה הוצאות אלה בחשבון רווח והפסד שלא לחובת אותה שנה ובין אם לאו.

אולם החברה, שקיבלה את מרבית הפרמיות מוחוץ לישראל, רואים כורוחים שלח אותו חלק מכלל הכנסתה מההשקעות. שהוא שווה ליחס שבין סכום הפרמיות שנתקבל בישראל לבין כל סכום הפרמיות שנתקבל על ידי החברה, או את ההכנסה של החברה מההשקעות בישראל, הכל לפי הסכום הגדול יותר, לאחר שיינכו מסכום הרווחים הוצאות הסניף או הסוכנות בישראל וחילק יחסית הוגן של הוצאות המשרד הראשי של החברה הנמצאת מוחוץ לישראל.

(2) לגבי חברות ביטוח, שרוחיהן בשנים שקדמו לשנת השומה 1949/50 לא חשבו לפי הוראות פסקת' משנה (1) (ב). תיקין שר האוצר תקנות בדבר עימות הפסדיין בעסקי ביטוח חיים בשנים שקדמו לשנת השומה 1949/50 לעומת הכנסתיהן בשנת השומה 1949/50 ובשנתיים שלאחריה.

(ג) חברת שאינה תושב ישראל, העוסקת בעסקי ביטוח ושולמו לה פרמיות בקשר לביטוח נכסים בישראל, או בקשר לביטוח מפוני מקרה העשיי לקרות בישראל בלבד, או ששולמו על ידי מbowתחים מהם תושבי ישראל, שלא באמצעות סניף או סוכן בישראל שהורשו להוציא פוליסות בשם — רואים אותה כאילו השיגה רווחים בישראל מאותם עסקי ביטוח ואת רווחיה בסכום השווה ל-10% מהסכום הכללי של הפרמיות ששולמו לה כאמור. אולם אם חברת כזו הגישה לפקיד השומה דין וחשבון של רווחיה מן העסקים האמורים והדין וחשבון מניח את דעתו של נציג מס הכנסה, ייחשבו רווחים אלה בהתאם להוראות סעיף משנה (א) או (ב), הכל לפי העניין.

„חברה“ כוללת, לצורך סעיף משנה זה, כל אדם או חבר בני אדם העוסק בביטוח".

12. תיקון סעיף 26.

בסעיף 26 (1) לפוקודה במקום המלים: „במשך שנים" יבואו המלים: „במשך שלוש שנים".

13. תיקון סעיף 31.

בסעיף 31 לפוקודה אחרי התנאי המגביל לסעיף משנה (7) תיווסף פסקה זו: „לצרבי סעיף משנה זה ולצרבי סעיף משנה (8) — דין נירות-ערך נושא רבית, שהוצאו על ידי ממשלה ישראל או על ידי הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, דין תעוזת-חוב, והbijtoי „חברה“ כולל לעניין נירות ערך

אליה כל אדם הממונה על חשלום רבית עליהם ; אך הוראה זו לא תחול על ניריות-ערך שלגביהם נקבע בחוק שהרבית המשתלמת עליהם סטורה ממש הסכנה, או שער האוצר הוציא אותם בצו מכלל הוראה זו".

14. תיקון סעיף 42.

בסעיף 42 לפקודה, בתנאי המגביל לסעיף משנה (1) במקום המלים "לפי שיעור נמוך יותר" יבואו המלים "לפי שיעור אחר שיקבע פקיד השומה".

15. תיקון סעיף 43.

בסעיף 43 לפקודה במקום סעיף משנה (2) יבוא סעיף משנה זה :

"(2) לא קיבל אדם באחת השנים את ההודעה הנזכרת בסעיף משנה (1) לפני הד' 20 בספטמבר, והוא חושב מדיינית ישראלי לפחות 18 חדשים לפחות באותו תאריך. — חייב הוא למסור לפקיד השומה לפני הד' באוקטובר באותה שנה דין וחשבון על הכנסתו בתקופת השנה שנסתיימה ביום ה' 31 במרץ של אותה שנה ; הוראה זו לא תחול על אדם, שהכנסתו נכללה בחוק בדיון וחשבונו שנמסר לפקיד השומה על ידי אדם אחר".

16. החלפת סעיף 45.

במקום סעיף 45 לפקודה יבוא סעיף זה :

"45. סמכות לדירוש ודוח ידיעות, ספרים וכו'.

כדי להגיעה לידיעה מלאה בדבר הכנסתו של אדם :

(1) רשאי פקיד השומה לדרוש ממנו בהודעה בכתב למסור לו — תורן מועד שיפורש בהודעה — כל דין וחשבון שיצווין בהודעה, ונככל זה דין וחשבון על הוגם ונכסיהם של אותו אדם, או של אותו ושל ילדיו שהוא וכי בעצם לניכוי על פי סעיף 15 (1) או 15 (2). וכן רשאי פקיד השומה לדרוש שיתיצב לפניו — בעצמו או על ידי נציגו — ויביא לבדיקה ספרים, תעוזות, חשבונות, ודוחות שפקיד השומה יראה בהם צורך.

(2) רשאי פקיד השומה, או פקיד אחר שהורשה על ידיו לכך, בכתב, להיכנס לכל מקום בו מתנהל מסחר, מלאכה, מקצוע או משלח יד, ולבדוק ספרים, חשבונות, מסמכים, רשומות ותעודות אחרות, הנוגי עימם לאותו מסחר, מלאכה, מקצוע או משלח יד, הכל לפי העניין, ולדרוש הסברות בקשר אתם, אם דבר זה יראה לו דרוש כדי להבטיח את מילוי הוראותיה של הפקודה או כדי למנוע התהמקות ממילוי אותן הוראות".

17. תיקון סעיף 47.

בסעיף 47 (2) לפקודה בפסקה (ב) יימחקו המלים : "פרט לבני אדם, שאינם מועבדים בכל עבדה אחרת ותגמוליהם על העבודה במשך השנה אינם עולמים על מאתים פונט".

18. תיקון סעיף 59.

בסעיף 59 לפקודה בטל התנאי המגביל לסעיף משנה (5).

19. החלפת סעיף 60.

במקום סעיף 60 לפקודה יבוא סעיף זה :

“60. ערעורים על שומות.

(1) מי שראה את עצמו מקופח על ידי החלטת פקיד השומה על פי סעיף 59 (5) רשאי לערער לפני בית המשפט המחווי שבאוור שיפוטו פועל פקיד השומה.

הערעור יוגש וייה נידון בהתאם להוראות הפקודה ובהתאם לתקנות שהותקנו על פי סעיף זה. פקיד השומה יהיה המשיב בערעור.

(2) ערעורים לפי סעיף זה יהיו נידונים לפני שופט אחד או יותר, כפי שקבע נשיא בית המשפט המחווי באופן כללי או לצרכי ערעור מסוימים.

(3) על פי בקשה המערער רשאי בית המשפט שלפניו הוגש ערעור להורות שהערעור, או שלב מסוימים של הדיון בו יהיה נידון במקום מושבו של בית משפט מחווי אחר.

(4) כל ערעור לפני בית המשפט המחווי לפי סעיף זה ישמע בדلالים סגורות, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לפי בקשה המערער.

(5) חובת הוכחה כי השומה היא מופרעת תהיה על המערער.

(6) בית המשפט יאשר, יפחית, יגדיל או בטל את השומה או יפסוק בערעור באופן אחר, כפי שיראה לנכון, והודעה על סכום המט, אשר על המערער לשלם — לפי החלטת בית המשפט — תימסר לשני הצדדים.

(7) החלטת בית המשפט המחווי לפי סעיף משנה (6) ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון כבית משפט לערעורים א/orחים.

(8) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בית דין בכל דבר הנוגע להגשת ערעורים לפי סעיף זה והדין בהם, לרבות תשלום אגרת משפט, מתן ערבות, הפקדה בידי בית המשפט והגשת הוכחות”.

20. תיקון סעיף 63.

סעיף 63 לפקודה יתוקן כך :

(א) בראשית הסעיף יבוא הסימן “(1)”.

(ב) אחרי סעיף משנה (1) יוסף סעיף משנה זה :

“(2) שר האוצר רשאי להורות בצו שכל אדם, שסכום מה הכנסתו לשנת שומה נקבע סופית או זמנית, יהיה חייב לשלם על החשבון המט לשנת השומה הבאה מפרעה שישועה ומני פרעונה ייקבעו בצו”.

.21. תיקון טעיף 65.

בטעיף 65 לפקודה בסעיף משנה (2) במקומות המלטים: "אף על פי שהורצה עניין המשפט לחוות דעתו של בית המשפט העליון לפי התנאי שבסעיף קטן (6) של סעיף 60" יבואו המלטים: "אף על פי שהוגש ערעור נוסף לבית המשפט העליון לפי סעיף משנה (7) של סעיף 60".

.22. תחולת ההוספה המלחמתית.

למרות האמור בסעיף 23 לפקודה מס הכנסתה (תיקון), תש"ח — 1948¹, תחולת ההוספה המלחמתית המפורטת בסעיף 18 לאווצה פקודה גם על שנת שומה 1949/50.

.23. הוראות מעבר.

(א) ערעור על שומה שהוגש לשופט של בית המשפט העליון ולא ניתן בו פסק דין לפני שנכנס חוק זה לתקפו, יועבר לבית המשפט המחוזי המוסמך לפי סעיף 60 (1) לפקודה והוא ידוע בו בהתאם להוראות חוק זה, מהשלב שאליו הגיע הדיוון ביום שנכנס חוק זה לתקפו.

(ב) פטורים של אגודות שיתופיות לפי סעיף 8 (ג) לפקודה שניתנו לפני שנכנס חוק זה לתקפו לא יהיה להם תוקף משנה השומה 1950/51 ואילך.

.24. תחולת.

חוק זה יחול על שנת השומה 1949/50, ועל כל שנת שומה שלאחריה; אך אין זה בא לשנות מהוראות הסעיפים 2 (ב), 3 ו-22.

נתΚבל בכנסת ביום ל' באב תש"ט (25 באוגוסט 1949).

ד. בן-גוריון
שר האוצר
א. קלן

יוסף שרינצק
יו"ר הכנסת ומ"מ נשיא המדינה

¹ ע"ר מס' 23 סיום ז"ח נאלוֹג תש"ח (22.8.48), חום א', עמ' 87.